

Datum van inontvangstneming : 22/07/2013

Zaak C-334/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

19 juni 2013

Verwijzende rechter:

Bundesfinanzhof (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

16 april 2013

Verzoekster en verzoekster in „Revision”:

Nordex Food A/S

Verweerder en verweerder in „Revision”:

Hauptzollamt Hamburg-Jonas

BUNDESFINANZHOF

[omissis]

BESLISSING

In het geding tussen

Nordex Food A/S, [omissis] 09330 Dronninglund, Denemarken,

verzoekster en verzoekster in „Revision”,

[omissis]

en

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

verweerder en verweerder in „Revision”,

inzake restituties bij uitvoer,

heeft de VII. Senat

[omissis]

op 16 april 2013 beslist als volgt:

De behandeling van de zaak wordt geschorst. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Dient bij de beslissing over de toekenning van restituties bij uitvoer te worden verondersteld dat er sprake is geweest van reguliere overlegging van een uitvoercertificaat zoals bepaald in artikel 4, lid 1, van verordening (EG) nr. 800/1999 houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen van het stelsel van restituties bij uitvoer voor landbouwproducten, indien het douanekantoor van uitvoer de aangifte ten uitvoer zonder overlegging van het certificaat heeft aanvaard, daarbij toestemming heeft verleend aan de exporteur om het certificaat binnen een bepaalde termijn alsnog over te leggen en deze hieraan heeft voldaan?
2. Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord: schrijft artikel 4, lid 1, van verordening (EG) nr. 800/1999 houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen van het stelsel van restituties bij uitvoer voor landbouwproducten dwingend voor dat het uitvoercertificaat reeds bij de aangifte ten uitvoer wordt overgelegd, of is het voldoende wanneer de exporteur een (voorafgaand aan de uitvoer aan hem verstrekt) uitvoercertificaat pas in de betalingsprocedure overlegt?
3. Kan de exporteur die in eerste instantie vervalste douanedocumenten voor de aankomst ter bestemming van de uitgevoerde goederen heeft overgelegd, nog na afloop van de in verordening (EG) nr. 800/1999 houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen van het stelsel van restituties bij uitvoer voor landbouwproducten bepaalde termijnen geldige douanedocumenten overleggen teneinde zijn rechten te bewaren, wanneer de te late overlegging de afwikkeling van de betalingsprocedure niet heeft vertraagd of belemmerd omdat de restitutieaanvraag in eerste instantie is afgewezen op andere gronden dan het verzuim van overlegging van dergelijke bewijzen van aankomst in het land van bestemming, en deze bewijzen pas zijn overgelegd nadat de vervalsing van deze documenten was geconstateerd?
4. Dient een sanctie zoals bedoeld in artikel 51 van verordening (EG) nr. 800/1999 houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen van het stelsel van restituties bij uitvoer voor landbouwproducten ook dan te worden opgelegd, wanneer de gevraagde restitutie bij uitvoer weliswaar gelijk is aan de daadwerkelijk toe te kennen restitutie, maar de exporteur in de

betalingsprocedure in eerste instantie documenten had overgelegd op grond waarvan hem geen restitutie bij uitvoer had kunnen worden toegekend?

Motivering

I.

Verzoekster en verzoekster in „Revision” (hierna: verzoekster) heeft in 2002 aangifte gedaan van de uitvoer van fetakaas met toekenning van een (gedifferentieerd vastgestelde) restitutie bij uitvoer. Daarbij heeft zij verwezen naar een door de Deense instanties afgegeven certificaat dat echter niet samen met de uitvoeraangifte werd overgelegd. Het Duitse douanekantoor van uitvoer heeft verzoekster daarom na onderzoek een termijn van één week verleend om het certificaat alsnog in te dienen. Toen het certificaat, dat reeds vóór de uitvoeraangifte was afgegeven, binnen deze termijn werd overgelegd, heeft het douanekantoor de goederen daarop afgeschreven.

Verweerder en verweerder in „Revision” (hierna: het Hauptzollamt – HZA –) heeft het betalingsverzoek van verzoekster echter afgewezen, omdat de uitvoer zonder geldig certificaat had plaatsgevonden. Naar de opvatting van het HZA was niet voldaan aan de voorwaarden voor latere indiening van het certificaat.

Het HZA heeft verzoekster verder een sanctie opgelegd, nadat deze als bewijs van de voldoening van de douaneformaliteiten in het land van bestemming (Joegoslavië/Kosovo) een vervalst douanedocument had overgelegd, dat pas gedurende de verdere administratieve procedure werd vervangen door een geldig document.

Het beroep tegen de afwijzing van de restitutieaanvraag en de sanctiebeschikking is door het Finanzgericht (hierna: FG) afgewezen. Het FG oordeelde dat het recht op restitutie conform artikel 4, lid 1, van de hier nog toepasselijke verordening (EG) nr. 800/1999 houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen van het stelsel van restituties bij uitvoer voor landbouwproducten (Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen – PBEG – nr. L 102/1) – behalve in bijzondere gevallen die hier niet aan de orde zijn – afhankelijk is van de overlegging van een uitvoercertificaat. Naar de opvatting van het FG moet dit certificaat overeenkomstig artikel 24, lid 2, van de (hier eveneens nog toepasselijke) verordening (EG) nr. 1291/2000 houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen inzake het stelsel van invoer-, uitvoer- en voorfixatiecertificaten voor landbouwproducten (PBEG nr. L 152/1) bij de aanvaarding van de uitvoeraangifte aan de douaneautoriteit worden overgelegd of ter beschikking van deze autoriteit worden gehouden. Zelfs wanneer in casu voldoende wordt geacht dat het certificaat ter beschikking wordt gehouden, is ten aanzien van de certificaten niet voldaan aan de voor het recht op restitutie geldende voorwaarden. Het certificaat was bij de indiening van de uitvoeraangifte

namelijk nog niet in het bezit van verzoekster, maar bevond zich nog bij de Deense instanties, aldus het FG.

Volgens het FG heeft het douanekantoor van uitvoer aan verzoekster echter een aanvullende termijn verleend voor de overlegging van het certificaat. Dit is een (niet nietige) beschikking in de zin van artikel 4, punt 5, van verordening (EEG) nr. 2913/92 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PBEG nr. L 302/1), die voor het HZA bindende werking heeft.

Desondanks kan aan verzoekster echter geen restitutie bij uitvoer worden toegekend, omdat zij niet binnen de voorgeschreven termijnen heeft aangetoond dat was voldaan aan de douaneformaliteiten voor de invoer, aldus het FG. Het door het interim-douanekantoor in Kosovo, United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, naderhand afgegeven certificaat van inkleding kan volgens het FG niet worden erkend, omdat het niet binnen de in artikel 49, lid 2, van verordening nr. 800/1999 bepaalde termijn van twaalf maanden of de in artikel 50, lid 2, van verordening nr. 800/1999 bepaalde termijn van achttien maanden was overgelegd.

Ook het tegen de sanctiebeschikking gerichte beroep is volgens het FG ongegrond, omdat verzoekster had gevraagd om een hogere restitutie dan waar zij recht op had. Dat naderhand een nieuw bewijs van aankomst is overgelegd, doet hier niet aan af. Er is geen sprake van de gevallen waarin op grond van artikel 51, leden 3 en 7, van verordening nr. 800/1999 kan worden afgezien van de oplegging van een sanctie.

Verzoeksters beroep in „Revision” richt zich tegen deze beslissing. Zij voert aan dat in het onderhavige geschil geen probleem ten aanzien van de termijnen bestaat. Met de hulp van het Bundesministerium der Finanzen (Duits ministerie van financiën) zijn in overleg met de Europese Commissie, terwijl bekend was dat de termijnen reeds verlopen waren, naderhand bewijzen van aankomst aangevraagd voor een groot aantal importen in Kosovo, waar destijds geen functionerende douanediens was. Door deze bewijzen in de lopende restitutieprocedures in te brengen, werd stilzwijgend afgezien van inachtneming van de termijnen voor indiening, aldus verzoekster. Volgens haar heeft het HZA ook voor de contentieuze procedure stilzwijgend toepassing gegeven aan deze beslissing. Bovendien wordt de termijn voor de overlegging van de betalingsdocumenten volgens artikel 49, lid 2, eerste alinea, van verordening nr. 800/1999 opgeschort zolang de overlegging op grond van overmacht onmogelijk is. Ten gevolge van de desolate toestanden in Kosovo is hier sprake van een dergelijk geval van overmacht. Bovendien zou het geschil een terugvorderingszaak zijn geworden, als het HZA de situatie vanuit het oogpunt van de certificatenregeling juist had beoordeeld; derhalve is volgens verzoekster de rechtspraak van het Hof inzake de latere overlegging van bewijzen in een terugvorderingsprocedure van toepassing. De rechtsdwaling van het HZA bij de

beoordeling van de zaak vanuit het oogpunt van de certificatenregeling mag er volgens verzoekster niet toe leiden dat de restitutie niet wordt betaald.

Verzoekster is verder van mening dat het HZA geen sanctie voor het overleggen van een vervalst bewijs van aankomst had mogen opleggen, omdat deze reden inmiddels is weggevallen. De juistheidsgarantie die de exporteur met zijn restitutieaanvraag aanvaardt, betreft volgens verzoekster uitsluitend de door hem verstrekte informatie voor de berekening van de restitutie bij uitvoer, dus het product en zijn daadwerkelijke bestemming.

Verzoekster heeft geconcludeerd tot vernietiging van het vonnis van het FG en verplichting van het HZA tot betaling van een restitutie bij uitvoer ten bedrage van 11 601,36 EUR aan verzoekster, met vernietiging van zijn afwijzende beslissing van 9 augustus 2002 in de versie van de beslissing op bezwaar, en van de sanctiebeschikking van 25 januari 2006.

Het HZA heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep in „Revision”.

II.

Bij de beslissing in deze zaak rijzen drie rechtsvragen die de juiste uitlegging van het Unierecht betreffen en die de verwijzende rechter hierbij overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voorlegt aan het Hof met het verzoek om een prejudiciële beslissing, omdat het antwoord op deze vragen voor de verwijzende rechter niet duidelijk is:

1. Bij de beslissing op het beroep inzake de toekenning van een restitutie bij uitvoer dient ten aanzien van de te late overlegging van het uitvoercertificaat rekening te worden gehouden met de volgende bepalingen van Unierecht:

Artikel 4, lid 1, eerste alinea, van de in casu nog toepasselijke verordening nr. 800/1999 houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen van het stelsel van restituties bij uitvoer voor landbouwproducten (hierna: verordening nr. 800/1999) luidt als volgt:

„[...] ontstaat het recht op restitutie pas na overlegging van een uitvoercertificaat met vaststelling vooraf van de restitutie”.

Verder is de volgende bepaling relevant:

Artikel 24, leden 1 en 2, van verordening (EG) nr. 1291/2000 houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen voor het stelsel van invoer-, uitvoer- en voorfixatiecertificaten voor landbouwproducten (hierna: verordening nr. 1291/2000):

„(1) Exemplaar nr. 1 van het certificaat wordt overgelegd aan het douanekantoor waar wordt aanvaard:

- a) [...]
- b) wanneer het een uitvoercertificaat of een certificaat met vaststelling vooraf van de restitutie betreft, de aangifte:

- ten uitvoer [...]

[...]

(2) Bij de aanvaarding van de in lid 1 bedoelde aangifte wordt exemplaar nr. 1 van het certificaat aan de douaneautoriteiten overgelegd of ter beschikking van deze autoriteiten gehouden.”

Artikel 4, punt 5, van verordening (EEG) nr. 2913/92 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (hierna: verordening nr. 2913/92):

„In de zin van dit wetboek wordt verstaan onder: [...]

beschikking: elke administratieve beslissing verband houdend met de douanewetgeving die door een douaneautoriteit over een bepaald geval wordt genomen en die voor een of meer personen wier identiteit bekend is of kan worden vastgesteld, rechtsgevolgen heeft; [...]”

Artikel 280, lid 4, van verordening (EG) nr. 2454/93 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van Verordening (EEG) nr. 2913/92 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (in de toen geldende versie; hierna: verordening nr. 2454/93):

„De artikelen 255 tot en met 259 zijn van overeenkomstige toepassing op de aangifte ten uitvoer.”

Artikel 255 van deze verordening:

„(1) De aangiften voor het vrije verkeer die de douaneautoriteiten op verzoek van de aangever kunnen aanvaarden hoewel daarbij bepaalde bescheiden die moeten worden overgelegd ter staving van de aangifte niet zijn gevoegd, dienen ten minste vergezeld te gaan van die documenten waarvan de overlegging noodzakelijk is voor het in het vrije verkeer brengen van de goederen.

(2) In afwijking van lid 1 kan een aangifte waaraan één van de voor het in het vrije verkeer brengen noodzakelijke bescheiden ontbreekt, worden aanvaard indien ten genoegen van de douaneautoriteiten wordt aangetoond:

- a) dat het betrokken document bestaat en dat de geldigheidsduur hiervan niet is verstreken;

- b) dat het feit dat dit bescheid niet bij de aangifte kon worden gevoegd, te wijten is aan omstandigheden buiten de wil van de aangever;
- c) iedere vertraging bij de aanvaarding van de aangifte ertoe zou leiden dat de goederen niet in het vrije verkeer zouden kunnen worden gebracht of ten gevolge zou hebben dat deze goederen aan hogere rechten zouden worden onderworpen.

De gegevens met betrekking tot de ontbrekende bescheiden dienen in ieder geval op de aangifte te worden vermeld.”

De verwijzende rechter overweegt met betrekking tot deze bepalingen het volgende:

a) Zoals overduidelijk blijkt uit artikel 4, lid 1, eerste zin, van verordening nr. 800/1999, doet eerst het uitvoercertificaat het recht op restitutie ontstaan en is het een onmisbare voorwaarde voor het bestaan van een dergelijk recht. De bepaling verlangt derhalve dat degene die om de restitutie verzoekt, aan de bevoegde instantie een dergelijk certificaat overlegt. Bovendien verlangt artikel 24, lid 2, van verordening nr. 1291/2000 dat het exemplaar nr. 1 van het certificaat bij de aanvaarding van de aangifte voor uitvoer wordt overgelegd aan de douaneautoriteiten.

Dit is in casu niet gebeurd, hoewel het uitvoercertificaat op het moment van indiening van de uitvoeraangifte en de uitvoer van de goederen weliswaar aan de exporteur was afgegeven, maar het certificaat klaarblijkelijk niet daar beschikbaar was waar hij de uitvoeraangifte wilde indienen. Op grond van deze omstandigheid zou men kunnen aannemen dat verzoekster om die reden geen recht op restitutie bij uitvoer heeft. Dit veronderstelt evenwel dat artikel 4, lid 1, van verordening nr. 800/1999 niet alleen verlangt dat een op het moment van indiening van de uitvoeraangifte verstrekt geldig certificaat niet pas in het kader van de procedure van vaststelling van een restitutie bij uitvoer wordt overgelegd, maar dat het recht op restitutie ervan afhangt of artikel 24, lid 2, van verordening nr. 1291/2000 in de uitvoerprocedure in acht is genomen, met andere woorden dat het certificaat reeds op het moment van indiening van de uitvoeraangifte aan het douanekantoor van uitvoer is overgelegd.

Deze uitlegging van de bepaling is volgens de verwijzende rechter niet boven elke twijfel verheven. Artikel 4 van verordening nr. 800/1999 beschrijft de materiële voorwaarden voor het bestaan van een recht op restitutie en kan derhalve aldus worden opgevat dat de exporteur, om een restitutie bij uitvoer te ontvangen, op het moment van de uitvoer respectievelijk de indiening van de uitvoeraangifte in het bezit moet zijn van een geldig uitvoercertificaat (en dit in de restitutieprocedure moet aantonen). Dat de uit procedureel opzicht juiste afwikkeling van de uitvoerprocedure overeenkomstig de bepalingen van verordening nr. 1291/2000 eveneens een voorwaarde is voor het bestaan van een recht op restitutie, is

daarmee niet noodzakelijkerwijs verbonden. Tegen een dergelijke uitlegging van bovengenoemde bepalingen pleit veeleer dat, als het uitvoercertificaat niet is overgelegd op het moment van indiening van de uitvoeraangifte, de juiste en snelle afwikkeling van de restitutieprocedure niet duidelijk wordt belemmerd of vertraagd, en vooral ook dat het douanekantoor van uitvoer daardoor niet wordt gehinderd om de op grond van een ingediende uitvoeraangifte voor restitutedoeleinden vereiste onderzoeken te verrichten.

b) De boven besproken vraag zou evenwel op voorhand niet relevant zijn voor de door de Senat te nemen beslissing, indien de beslissing van het douanekantoor van uitvoer om, ongeacht het feit dat het uitvoercertificaat niet is overgelegd, de uitvoeraangifte te aanvaarden onder de voorwaarde dat het certificaat naderhand wordt overgelegd, bindend is voor de beslissing die de met de betaling van de restitutie belaste instantie dient te nemen over de toekenning van de restitutie bij uitvoer, dat wil zeggen dat deze het certificaat niet meer als niet tijdig en niet op de juiste plaats overgelegd mag afwijzen.

Het douanekantoor van uitvoer achtte zich in casu klaarblijkelijk op grond van artikel 280, lid 4, van verordening nr. 2454/1993 juncto artikel 255, lid 1, van deze verordening bevoegd tot aanvaarding van de uitvoeraangifte. Op grond van deze bepalingen is de aanvaarding van een uitvoeraangifte – onder bepaalde restrictieve, in casu klaarblijkelijk niet volledig vervulde voorwaarden – geoorloofd, ook al zijn de daarvoor noodzakelijke documenten niet overgelegd. Voor de verwijzende rechter staat echter niet zonder enige twijfel vast dat de met de betaling van de restitutie belaste instantie op grond van een dergelijke beslissing van het douanekantoor van uitvoer gehouden is de in de regeling betreffende de certificaten bepaalde voorwaarden voor de toekenning van de restitutie bij uitvoer vervuld te achten, wat de uit procedureel oogpunt juiste overlegging van een certificaat betreft (voor zover de exporteur voldoet aan de door het douanekantoor gestelde voorwaarde).

2. Bij de beslissing op de vordering tot toekenning van een restitutie bij uitvoer moeten verder de volgende Unierechtelijke bepalingen in acht worden genomen ten aanzien van de te late overlegging van de bewijzen van aankomst:

artikel 14, lid 1, van verordening nr. 800/1999:

„In geval van toepassing van een gedifferentieerde restitutie naar gelang van de bestemming wordt de restitutie slechts betaald indien de in de artikelen 15 en 16 vastgestelde bijkomende voorwaarden zijn vervuld.”

artikel 16, lid 1, van verordening nr. 800/1999:

„Het bewijs dat de douaneformaliteiten voor invoer zijn vervuld, wordt geleverd door overlegging van een van de volgende documenten naar keuze van de exporteur:

- a) het douanedocument, een kopie of een fotokopie daarvan; [...]"

artikel 49, lid 2, eerste alinea, van verordening nr. 800/1999:

„Het dossier voor de betaling van de restitutie of het vrijgeven van de zekerheid moet, behalve in geval van overmacht, worden ingediend binnen twaalf maanden na de dag waarop de aangifte ten uitvoer is aanvaard.”

artikel 50, lid 2, eerste alinea, van verordening nr. 800/1999:

„Wanneer het bewijs dat aan alle in de communautaire regeling vervatte vereisten is voldaan, binnen zes maanden na de in artikel 49, leden 2 en 4, bedoelde termijnen wordt geleverd, is het te betalen restitutiebedrag gelijk aan 85 % van de restitutie die zou zijn betaald indien aan alle vereisten was voldaan.”

Voor zover er bij een juiste uitlegging van bovengenoemde bepalingen van moet worden uitgegaan dat het feit dat het uitvoercertificaat bij het indienen van de uitvoeraangifte niet was overgelegd, het recht op restitutie van verzoekster niet aantast, hangt de beslissing over de toekenning van een restitutie bij uitvoer verder ervan af of een exporteur die verzoekt om een restitutie bij uitvoer op grond van gedifferentieerde restitutievoeten, alleen voldoet aan het voor een dergelijk geval in artikel 14 van verordening nr. 800/1999 opgenomen vereiste om het product overeenkomstig artikel 15, lid 1, van verordening nr. 800/1999 in te voeren in het derde land waarvoor de restitutie is vastgesteld, en daarvoor overeenkomstig artikel 18 van verordening nr. 800/1999 een bewijs te leveren, als hij dit bewijs aan de met de betaling van de restitutie belaste instantie binnen de in artikel 49, lid 2, en artikel 50, lid 2, van verordening nr. 800/1999 vastgestelde termijnen overlegt. Of kan hij onder omstandigheden eisen dat hij ook na afloop van deze termijnen nog bewijs mag leveren, indien een op tijd geleverd bewijs hoe dan ook geen gevolgen had gehad voor de om andere juridische redenen dan het ontbrekende bewijs van invoer genomen afwijzende beslissing van de bevoegde instantie en indien het vereiste bewijs ten aanzien van het recht op restitutie wordt geleverd bij de thans (door een bestuursorgaan of een rechterlijke instantie) te nemen definitieve beslissing inzake de vaststelling van een restitutie, nadat het door de bevoegde instantie aanvankelijk ten onrechte aangenomen juridische bezwaar is weggenomen?

Verzoekster beroept zich in dit verband op het arrest van het Hof van 21 juni 2007 in zaak C-428/05 (Jurispr. blz. I-5069) waarin het Hof heeft vastgesteld dat bovengenoemde bepalingen inzake termijnen niet van toepassing zijn, als in een procedure tot terugvordering van een aan een exporteur betaalde restitutie bij uitvoer een verschil van mening bestaat over de vraag of het bewijs van aankomst overeenkomstig artikel 16, lid 1, van verordening nr. 800/1999 is geleverd. Hier gaat het weliswaar niet om de vraag naar de geldigheid van de indieningstermijnen in een terugvorderingsprocedure. Ook kan de douaneautoriteit

in de onderhavige situatie op geen enkele wijze ervoor verantwoordelijk worden gehouden dat geldige bewijzen van aankomst pas lange tijd na afloop van de daarvoor vastgelegde termijnen zijn overgelegd, hetgeen het Hof in de bovengenoemde uitspraak klaarblijkelijk als relevant voor de beslissing heeft beschouwd om de toepassing van de termijnbepalingen in de restitutieprocedure te schorsen.

Desondanks is er volgens de verwijzende rechter veel voor te zeggen om de termijnbepalingen ook dan niet ten laste van een exporteur toe te passen, als de betreffende invoerbewijzen pas in de beroepsprocedure worden overgelegd en de juiste en snelle afwikkeling van de restitutieprocedure er niet door is vertraagd of belemmerd, omdat namelijk de restitutieaanvraag van de exporteur ook door de bevoegde instantie zou zijn afgewezen, als het invoerbewijs op tijd was overgelegd en dus bij de eerste beslissing van de instantie reeds beschikbaar was geweest. Hiervoor pleit ook dat de termijnen voor de indiening geen op zichzelf staand doel zijn, maar slechts ertoe dienen om de restitutieprocedure op de juiste wijze te laten verlopen.

3. Bij de beslissing op de vordering betreffende de opgelegde sanctie dienen de volgende Unierechtelijke bepalingen in acht te worden genomen:

artikel 51, leden 1 en 2, van verordening nr. 800/1999:

„(1) Wanneer wordt vastgesteld dat een exporteur, in het kader van het toekennen van restitutie, een hogere uitvoerrestitutie heeft gevraagd dan de geldende, is de verschuldigde restitutie voor de betreffende uitvoer gelijk aan de voor de werkelijke uitvoer geldende restitutie, verminderd met een bedrag dat gelijk is aan:

a) de helft van het verschil tussen de gevraagde restitutie en de geldende restitutie voor het daadwerkelijk uitgevoerde product,

[...]

(2) Als gevraagde restitutie wordt beschouwd het bedrag dat is berekend aan de hand van de op grond van artikel 5 of van artikel 26, lid 2, verstrekte gegevens. [...]

Volgens deze bepaling dient een sanctie (ook dan) te worden opgelegd, indien de uitvoeraangifte door de bevoegde instantie is aanvaard en pas naderhand wordt vastgesteld dat voor de betreffende uitvoer geen recht op restitutie bestond (arrest van het Hof van 6 december 2012 in zaak C-562/11 (nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie)); de exporteur dient dan op grond van artikel 51, lid 4, van verordening nr. 800/1999 een zogenoemd negatief bedrag te betalen dat wordt berekend aan de hand van de bepalingen van artikel 51, lid 1, van verordening nr. 800/1999.

De verwijzende rechter twijfelt of deze bepalingen ook kunnen worden toegepast wanneer de exporteur niet heeft verzocht om een restitutie waar hij in feite geen recht op heeft, maar in de betalingsprocedure in eerste instantie eenvoudig documenten heeft overgelegd die niet geschikt zijn het vereiste bewijs van de door hem verstrekte gegevens te leveren, terwijl hij de vereiste documenten later kan overleggen en ook daadwerkelijk overlegt. Of moeten de bepalingen inzake de oplegging van een sanctie in dit geval hoe dan ook worden toegepast, wanneer de betrokken documenten door de douaneautoriteit niet zonder meer konden worden aangemerkt als ongeschikt voor het bewijs van de vervulling van de restitutievoorwaarden, zoals bijvoorbeeld in het geval van een klaarblijkelijke vervalsing?

De Senat heeft dienaangaande het volgende overwogen:

Indien een exporteur niet het in artikel 16 van verordening nr. 800/1999 voorgeschreven bewijs van invoer van de goederen in het derde land (respectievelijk in een van de derde landen waarvoor de door hem gevorderde gedifferentieerde restitutie bij uitvoer is vastgesteld) of slechts een schijnbaar, maar in werkelijkheid vervalst bewijs heeft overgelegd, kan hem, zoals reeds uiteengezet, geen restitutie bij uitvoer worden toegekend.

Het Hof heeft de daarnaast in acht te nemen sanctieregeling van artikel 51, lid 1, van verordening nr. 800/1999 in zijn arrest van 14 april 2005 in zaak C-385/03 (Jurispr. blz. I-2997) in eerste instantie hoofdzakelijk gerechtvaardigd met de risico's die verbonden zijn aan een uitvoeraangifte waarmee een hogere restitutie wordt gevraagd dan waar de exporteur feitelijk recht op heeft. Het Hof heeft dienaangaande overwogen dat het voor de oplegging van de sanctie voldoende is, wanneer onjuiste gegevens in de uitvoeraangifte of in een andere bij de uitvoer gebruikt document hebben geleid tot onrechtmatige betaling van restituties. Volgens het arrest van het Hof van 24 april 2008 in zaak C-143/07 (Jurispr. blz. I-3171) moet een sanctie echter ook worden opgelegd, wanneer zich pas na de indiening van de aanvraag feiten hebben voorgedaan op grond waarvan de exporteur geheel geen recht heeft op de met de uitvoeraangifte gevraagde restitutie of niet voor het volgens zijn informatie te verwachten bedrag, bijvoorbeeld omdat het product niet wordt uitgevoerd. Dit laat zien dat de sanctieregeling ook dan moet worden toegepast, als niet reeds bij het indienen van de uitvoeraangifte door de exporteur een hogere dan de feitelijk geldende restitutie wordt aangevraagd, maar de in de uitvoeraangifte opgenomen restitutieaanvraag naderhand op grond van in het kader van de betalingsprocedure opgetreden omstandigheden wel onrechtmatig blijkt te zijn.

Moet echter, ongeacht een uit materieelrechtelijk oogpunt rechtmatige restitutieaanvraag, worden uitgegaan van de onrechtmatigheid van een dergelijke aanvraag reeds vanwege het feit dat de exporteur bij zijn betalingsverzoek in eerste instantie documenten heeft overgelegd op grond waarvan hij (omdat deze vervalst zijn) geen recht op restitutie bij uitvoer heeft, terwijl hij later over de

documenten beschikt die voldoen aan de wettelijke vereisten voor toekenning van de restitutie bij uitvoer, en hij deze – zo mogelijk zelfs nog in een om andere redenen aanhangige beroepsprocedure – aan de bevoegde instantie overlegt? Ook in een dergelijk geval zijn met het gedrag van de exporteur aanzienlijke risico's voor de financiële belangen van de Unie verbonden, aangezien een ontkennend antwoord op deze vraag ertoe zou kunnen uitnodigen om in de betalingsprocedure als bewijs ongeschikte documenten over te leggen in de hoop dat deze niet als zodanig worden opgemerkt, en dit zou leiden tot een onrechtmatige betaling van restituties.

Op grond van deze twijfels heeft de verwijzende rechter de bij hem aanhangige procedure geschorst en het Hof de vier boven geformuleerde prejudiciële vragen voorgelegd.

[ondertekeningen]